

ZAKON O AGENCIJI ZA NACIONALNU BEZBJEDNOST

ODRICANJE OD ODGOVORNOSTI

Konsolidacija u nastavku je privremeni dokument i stoga NE PREDSTAVLJA zvanični dokument i/ili verziju. Pruža se samo u informativne svrhe. Ne daje nikakva prava niti nameće obaveze odvojene od onih koje su date ili nametnute zakonima koji su formalno usvojeni i objavljeni na crnogorskom jeziku.

Datum posljednje provjere: 18. jun 2025. godine

ZAKON O AGENCIJI ZA NACIONALNU BEZBJEDNOST¹

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Poslove nacionalne bezbjednosti koji se odnose na zaštitu Ustavom utvrđenog pravnog poretka, nezavisnosti, suvereniteta, teritorijalnog integriteta i bezbjednosti Crne Gore, Ustavom utvrđena ljudska prava i slobode, kao i druge poslove od interesa za nacionalnu bezbjednost vrši Agencija za nacionalnu bezbjednost Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija).

Agencija je bezbjednosno obavještajna služba i čini sastavni dio sistema bezbjednosti Crne Gore.

Član 2

Agencija vrši poslove iz svoje nadležnosti na osnovu i u okviru Ustava i zakona.

Član 3

Agencija je u svom radu politički i ideološki neutralna.

Član 4

Agencija ostvaruje saradnju sa organima, organizacijama i službama drugih država i međunarodnih organizacija u skladu sa smjernicama Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Član 5

¹ "Službeni list Republike Crne Gore", br. 028/05 od 05.05.2005, "Službeni list Crne Gore", br. 086/09 od 25.12.2009, 073/10 od 10.12.2010, 020/11 od 15.04.2011, 008/15 od 27.02.2015, 125/23 od 31.12.2023, 019/25 od 04.03.2025

Kontrola rada Agencije ostvaruje se putem parlamentarne i kontrole zakonitosti i efikasnosti.

Član 5a

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II NADLEŽNOST AGENCIJE I NAČIN VRŠENJA POSLOVA

Član 6

Agencija prikuplja, evidentira, analizira, procjenjuje, koristi, razmjenjuje, čuva i štiti podatke od značaja za:

- 1) sprječavanje djelatnosti usmjerenih protiv nezavisnosti, suvereniteta, teritorijalnog integriteta, odbrane, bezbjednosti i Ustavom utvrđenog pravnog poretka Crne Gore;
- 2) sprječavanje terorizma i drugih oblika organizovanog nasilja;
- 3) sprječavanje organizovanog kriminala;
- 4) sprječavanje krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom;
- 5) sprječavanje obavještajne djelatnosti nosilaca obavještajnih aktivnosti drugih država;
- 6) sprječavanje prijetnji po ekonomske interese Crne Gore;
- 7) sprječavanje prijetnji po međunarodnu bezbjednost;
- 8) sprječavanje drugih mogućih prijetnji po nacionalnu bezbjednost.

Agencija vrši kontraobavještajnu zaštitu Skupštine Crne Gore, Vlade Crne Gore, Predsjednika Crne Gore, drugih državnih organa, ministarstava i organa uprave, koja obuhvata aktivnosti od značaja za bezbjednost određenih lica i radnih mjesta u ovim organima, kao i objekata, opreme i prostora koje oni koriste.

Agencija vrši bezbjednosne provjere, kao i druge poslove od interesa za nacionalnu bezbjednost, u skladu sa zakonom.

O podacima iz stava 1 ovog člana Agencija izvještava Predsjednika Crne Gore, predsjednika Vlade Crne Gore i predsjednika Skupštine Crne Gore.

O podacima iz stava 1 tačka 1 ovog člana Agencija izvještava Savjet za odbranu i bezbjednost, kao i ministra odbrane i načelnika Generalštaba Vojske Crne Gore, u skladu sa zakonom.

O podacima iz stava 1 ovog člana, koji ukazuju na postojanje osnova sumnje da se priprema, organizuje ili da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, Agencija izvještava organ uprave nadležan za policijske poslove (u daljem tekstu: policija) i nadležno državno tužilaštvo.

Druge organe u Crnoj Gori o podacima koji se odnose na njihovu nadležnost Agencija izvještava kad to nalažu razlozi nacionalne bezbjednosti.

Način vršenja kontraobavještajne zaštite iz stava 2 ovog člana uređuje se propisom Vlade.

Član 6a

Podaci iz člana 6 ovog zakona mogu se koristiti samo za svrhe radi kojih su, u skladu sa zakonom, prikupljeni.

Član 7

Prikupljanje podataka vrši se primjenom sredstava i metoda utvrđenih ovim zakonom, u skladu sa načelom srazmjernosti, u obimu i na način koji je neophodan za ostvarivanje nadležnosti i izvršavanje drugih propisanih zadataka Agencije.

Način primjene sredstava i metoda prikupljanja podataka propisanih ovim zakonom i način vršenja operativnog rada utvrđuju se pravilima o operativnom radu, koja donosi direktor Agencije, uz saglasnost Vlade.

Član 7a

Agencija štiti tajnost podataka koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

1. Sredstva i metode prikupljanja podataka

Član 8

Agencija može prikupljati podatke od značaja za obavljanje poslova nacionalne bezbjednosti korišćenjem javno dostupnih izvora.

Agencija može prikupljati podatke i tražiti pomoć u vezi sa prikupljanjem podataka od građana, uz njihovu izričitu saglasnost.

Ovlašćeni službenik Agencije koji prikuplja podatke i traži pomoć u vezi sa prikupljanjem podataka od građana, dužan je da se legitimiše službenom legitimacijom.

U slučaju kada postoji vjerovatnoća da građanin, koji nije dao izričitu saglasnost za razgovor sa ovlašćenim službenikom Agencije, raspolaže obavještenjima značajnim za nacionalnu bezbjednost, Agencija može zatražiti od policije da sa građaninom obavi razgovor uz učešće ovlašćenog službenika Agencije, u skladu sa zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi.

Organi državne uprave, organi lokalne samouprave i lokalne uprave i pravna lica koja vode registre i zbirke podataka obavezni su da na pisani zahtjev Agencije ovlašćenom službeniku Agencije koji se legitimiše službenom legitimacijom, omoguće pristup podacima neposrednim uvidom u registre i zbirke podataka koje vode.

Ovlašćeni službenik Agencije koji je izvršio neposredan uvid u registre i zbirke podataka, u smislu stava 5 ovog člana, dužan je da sačini propisani službeni dokument.

Pristup podacima u registrima i zbirkama podataka koje vode organi i pravna lica iz stava 5 ovog člana, Agencija može vršiti elektronskim putem, na osnovu pisanog sporazuma zaključenog sa starješinom organa, odnosno odgovornim licem u pravnom licu.

Zaključivanje sporazuma iz stava 7 ovog člana, vrši se uz prethodno pribavljeno mišljenje organa uprave nadležnog za zaštitu tajnih podataka i nezavisnog nadzornog tijela nadležnog za zaštitu podataka o ličnosti (u daljem tekstu: lični podaci).

O pristupu podacima u skladu sa st. 5 i 7 ovog člana, organi i pravna lica koji vode registre i zbirke podataka obavezno vode evidenciju koja sadrži samo brojeve službenih legitimacija ovlašćenih službenika Agencije koji su izvršili neposredni uvid, odnosno imali pristup podacima elektronskim putem, kao i datum i vrijeme početka odnosno završetka uvida.

Organi i pravna lica iz stava 5 ovog člana, obavezni su da na pisani zahtjev Agencije dostave tražene podatke.

Odredbe st. 5 do 10 ovog člana, odnose se i na druga pravna lica sa sjedištem u Crnoj Gori, kao i na pravna lica koja nemaju sjedište u Crnoj Gori ako se oprema za obradu ličnih podataka nalazi u Crnoj Gori.

Zahtjev Agencije za pristup podacima iz registara i zbirki podataka na način iz st. 5 i 7 ovog člana, odnosno za njihovo dostavljanje, predstavlja tajni podatak, a njegova tajnost određuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Organi državne uprave i pravna lica koja vrše javna ovlašćenja, po službenoj dužnosti, obavještavaju Agenciju o podacima od značaja za nacionalnu bezbjednost do kojih dođu u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.

2. Tajno prikupljanje podataka

Član 9

Agencija je ovlašćena da tajno prikuplja podatke sljedećim sredstvima i metodama:

- 1) saradnjom sa crnogorskim državljanima i strancima;
- 2) praćenjem i osmatranjem na otvorenom prostoru i javnom mjestu, uz korišćenje tehničkih sredstava za:
 - a) foto dokumentovanje,
 - b) audio, video i druge oblike (digitalno i dr.) tehničkog dokumentovanja;
- 3) kupovinom dokumenata i predmeta;
- 4) nadzorom nad elektronskim komunikacijama i poštanskim pošiljkama koji se odnosi na:
 - a) sadržaj elektronske komunikacije,
 - b) podatke o saobraćaju u elektronskoj komunikaciji i neuspješnom uspostavljanju komunikacija,
 - c) podatke o lokaciji u elektronskoj komunikaciji koja se odnosi na korisnika,
 - d) sadržaj i vrstu poštanske pošiljke, odnosno usluge;
- 5) nadzorom unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta uz korišćenje tehničkih sredstava.

U primjeni sredstava i metoda iz stava 1 ovog člana službenik Agencije može koristiti zvanični dokument ili oznaku koja služi za prikrivanje njegovog identiteta, kao i identiteta lica sa kojim je uspostavljena tajna saradnja.

Dokument, odnosno oznaku izdaje nadležni organ, na zahtjev direktora Agencije i o njima vodi posebnu evidenciju.

Po prestanku razloga zbog kojih je odobreno korišćenje dokumenta ili oznake, organ nadležan za njihovo izdavanje ih poništava i dostavlja na čuvanje Agenciji.

Član 10

Agencija prikuplja podatke u saradnji sa crnogorskim državljanima i strancima.

Saradnja se zasniva na principima dobrovoljnosti i tajnosti.

Agencija je dužna da zaštiti identitet lica iz stava 1 ovog člana.

Član 11

Ako podatke i informacije iz člana 6 ovog zakona nije moguće pribaviti na način utvrđen čl. 8 i 10 ovog zakona ili bi prikupljanje tih podataka izazvalo nesrazmjerne teškoće, direktor Agencije, izdaje pisani nalog za praćenje i osmatranje, uz korišćenje tehničkih sredstava za dokumentovanje.

Nalog iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o identitetu lica na koje se ovaj nalog odnosi, a kojima Agencija raspolaže, vrstu tehničkih sredstava koja se koriste, odnosno način dokumentovanja, vrijeme trajanja, kao i osnovanost razloga za primjenu praćenja i osmatranja.

Nalog iz stava 1 ovog člana za prikupljanje podataka primjenom sredstva i metode iz člana 9 stav 1 tačka 2 podtačka b ovog zakona, direktor Agencije izdaje na osnovu prethodne odluke predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore, odnosno sudije koji ga, u skladu sa zakonom, zamjenjuje.

Izuzetno, u slučaju posebne opravdanosti i hitnosti koja zahtijeva da se otpočne primjena sredstva i metode iz člana 9 stav 1 tačka 2 podtačka b ovog zakona, i prije odluke iz stava 3 ovog člana, direktor Agencije može izdati nalog za otpočinjanje primjene tog sredstva i metode, ukoliko bi odlaganje otpočinjanja primjene onemogućilo postizanje svrhe radi koje se predlaže.

U slučaju iz stava 4 ovog člana, direktor Agencije je dužan da, odmah po otpočinjanju primjene sredstva i metode iz člana 9 stav 1 tačka 2 podtačka b ovog zakona, podnese predlog za donošenje odluke iz stava 3 ovog člana.

Ukoliko predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, odnosno sudija koji ga zamjenjuje, u roku od 48 časova od otpočinjanja primjene sredstva i metode iz člana 9 stav 1 tačka 2 podtačka b ovog zakona, ne odobri primjenu tog sredstva i metode, Agencija je dužna da obustavi njegovu primjenu, a podatke i dokumenta na kojima su ti podaci zabilježeni uništi.

Zapisnik o uništavanju podataka i dokumenata iz stava 6 ovog člana, direktor Agencije je dužan da dostavi predsjedniku Vrhovnog suda Crne Gore, odnosno sudiji koji ga zamjenjuje.

Prikupljanje podataka primjenom sredstva i metode iz člana 9 stav 1 tačka 2 podtačka b ovog zakona, odobrava se za period do tri mjeseca i može biti produžavano na način iz st. 1, 3 i 4 ovog člana, dok se ne postigne svrha radi koje je odobrena primjena tog sredstva i metode.

Član 12

Agencija prikuplja podatke i informacije kupovinom dokumenata i predmeta (tajnih planova, izvještaja, skica i drugih dokumenata i predmeta) od značaja za nacionalnu bezbjednost.

Kupovinu dokumenata i predmeta iz stava 1 ovog člana odobrava direktor Agencije.

Odobrenje za kupovinu dokumenata i predmeta može se odnositi samo na jednokratnu kupovinu.

Član 13

Ako zadatak nije moguće izvršiti primjenom ovlašćenja iz člana 8 i člana 9 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona ili bi izvršenje zadatka zahtijevalo nesrazmjerni rizik ili ugrožavanje života i zdravlja ljudi, Agencija može, izuzetno, ali uvijek na osnovu prethodne odluke suda, vršiti nadzor iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtač. a, b i d i tačka 5 ovog zakona.

Član 14

Nadzor iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtač. a, b i d ovog zakona, na obrazloženi pisani predlog direktora Agencije, za svaki pojedinačni slučaj odlukom odobrava predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, a u slučaju odsutnosti ili spriječenosti, sudija koji ga zamjenjuje u skladu sa zakonom, ako postoje osnovi sumnje da je ugrožena nacionalna bezbjednost:

- 1) pripremama za oružani napad na Crnu Goru;
- 2) tajnim aktivnostima usmjerenim protiv nezavisnosti, suvereniteta, teritorijalnog integriteta, odbrane, bezbjednosti i Ustavom utvrđenog pravnog poretka Crne Gore;

- 3) tajnim aktivnostima, planiranjem i vršenjem priprema za izvođenje unutrašnjih i međunarodnih terorističkih akcija i drugih nasilnih akcija protiv državnih organa i nosilaca javnih funkcija u Crnoj Gori ili inostranstvu;
- 4) špijunažom ili odavanjem tajnih podataka;
- 5) obavještajno-subverzivnom djelatnošću pojedinaca, grupa i organizacija u korist drugih država;
- 6) organizovanom kriminalnom aktivnošću.

Nadzor iz člana 9 stav 1 tačka 5 ovog zakona, na obrazloženi pisani predlog direktora Agencije, za svaki pojedinačni slučaj odlukom odobrava Vijeće sudija Vrhovnog suda Crne Gore, ako postoje osnovi sumnje da je ugrožena nacionalna bezbjednost aktivnostima iz stava 1 tač. 1 do 6 ovog člana.

Nadzor iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtačka c ovog zakona odobrava direktor Agencije, obrazloženim pisanim aktom.

Odluka iz st. 1 i 2 ovog člana donosi se najkasnije u roku od 48 časova od podnošenja predloga.

Član 15

Predlog za nadzor nad elektronskim komunikacijama i poštanskim pošiljkama iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtač. a, b i d ovog zakona sadrži podatke o: licu na koje se nadzor odnosi; osnovanosti razloga za njegovu upotrebu; načinu primjene, obimu i trajanju; elektronskom komunikacionom sredstvu i/ili poštanskoj pošiljci, odnosno usluzi i okolnostima koje nalažu potrebu ovog oblika prikupljanja podataka.

Izuzetno, ukoliko Agencija ne može utvrditi identitet lica na koje se nadzor odnosi, predlog iz stava 1 ovog člana može da sadrži podatke o identitetu tog lica kojima Agencija raspolaže ili tehničke podatke, ali samo za nadzor iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtačka b ovog zakona.

Predlog za nadzor unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta sadrži podatke o: licu/licima na koje se nadzor odnosi; objektu, prostoru ili predmetu za koje se nadzor nalaže; načinu vršenja nadzora, obimu i trajanju; vrsti tehničkih sredstava koja se koriste i okolnostima koje nalažu potrebu ovog oblika prikupljanja podataka.

Nadzor iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtač. a, b i d i tačka 5 ovog zakona može da traje tri mjeseca, a zbog važnih razloga može se produžiti svaki put još za tri mjeseca, ali ukupno ne duže od 24 mjeseca.

Produženje nadzora iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtač. a, b i d ovog zakona odobrava predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, a u slučaju odsutnosti ili spriječenosti, sudija koji ga zamjenjuje. Produženje nadzora iz člana 9 stav 1 tačka 5 ovog zakona odobrava Vijeće sudija Vrhovnog suda Crne Gore.

Nadzor iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtač. a, b i d i tačka 5 ovog zakona ukida se odmah nakon prestanka razloga zbog kojih je vršen. Direktor Agencije, u pisanoj formi, obavještava predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore, odnosno Vijeće sudija Vrhovnog suda Crne Gore, o prestanku razloga vršenja nadzora.

Nadzor iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtačka c ovog zakona može da traje tri mjeseca, a zbog važnih razloga može se produžavati još za po tri mjeseca, ali ne duže od 24 mjeseca.

Produženje nadzora iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtačka c ovog zakona odobrava direktor Agencije, obrazloženim pisanim aktom.

Operatori i pružaoci usluga elektronskih komunikacija, kao i poštanski operatori dužni su da Agenciji omoguće i garantuju uslove za vršenje nadzora iz člana 9 stav 1 tačka 4

podtač. a, b i d ovog zakona, koji je odobrio predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, odnosno sudija koji ga zamjenjuje, kao i nadzora iz člana 9 stav 1 tačka 4 podtačka c ovog zakona koji je odobrio direktor Agencije, u skladu sa zakonom.

2a. Međunarodna saradnja Agencije

Član 15a

Saradnja Agencije sa organima, organizacijama i službama drugih država i međunarodnih organizacija ostvaruje se razmjenom podataka i zajedničkim vršenjem poslova iz nadležnosti Agencije, u skladu sa zakonom.

Prilikom razmjene podataka Agencija može iznositi lične podatke iz Crne Gore, odnosno dostavljati ih organima, organizacijama i službama iz stava 1 ovog člana, ukoliko:

- 1) država u koju se podaci iznose ima na adekvatnom nivou uređene mjere zaštite ličnih podataka;
- 2) posjeduje podatke da lice na koje se ti lični podaci odnose ugrožava interese nacionalne bezbjednosti Crne Gore, bezbjednosne interese države kojoj se podaci dostavljaju ili vrijednosti zaštićene međunarodnim pravom; i
- 3) je obezbijeđen princip uzajamnosti.

Odredba stava 2 tačka 2 ovog člana ne odnosi se na dostavljanje ličnih podataka u postupku vršenja bezbjednosne provjere uz saglasnost lica na koje se ti lični podaci odnose.

Podaci iz st. 1 i 2 ovog člana mogu se koristiti samo u svrhu radi koje su dostavljeni.

Agencija je dužna da prilikom dostavljanja podataka iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, navede obaveze primaoca o primjeni adekvatnog nivoa mjera zaštite ličnih podataka i njihovom korišćenju isključivo u svrhu radi koje su dostavljeni.

Evidenciju podataka iz stava 2 ovog člana vodi Agencija.

3. Evidentiranje, korišćenje i čuvanje podataka

Član 16

Agencija uspostavlja i vodi registre i zbirke ličnih i drugih podataka koje prikupi u vršenju poslova iz svoje nadležnosti, kao i dokumenata o tim podacima i organizuje njihovo korišćenje i čuvanje.

Registri i zbirke podataka iz stava 1 ovog člana predstavljaju tajne podatke, čiji se stepen tajnosti određuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Registri i zbirke podataka ne mogu sadržati podatke o ličnosti čije prikupljanje nije u nadležnosti Agencije.

Ukoliko Agencija dođe u posjed podataka iz stava 3 ovog člana dužna je da ih neodložno uništi.

Registri i zbirke podataka iz stava 1 ovog člana ne smiju sadržati podatke i dokumenta koji se ne odnose na svrhu radi koje su podaci prikupljeni.

Podatke i dokumenta iz stava 5 ovog člana Agencija bez odlaganja uništava.

Podatke i dokumenta iz stava 5 ovog člana koji su nastali primjenom nadzora nad elektronskim komunikacijama i poštanskim pošiljkama i nadzora unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta Agencija uništava nakon uvida predsjednika Vrhovnog suda, odnosno Vijeća sudija Vrhovnog suda.

Uništavanje podataka i dokumenata iz st. 3 i 5 ovog člana vrši komisija koju obrazuje direktor Agencije.

O uništavanju podataka i dokumenata komisija iz stava 8 ovog člana sačinjava zapisnik koji potpisuju članovi komisije koji prisustvuju uništavanju podataka i dokumenata.

Zapisnik o uništavanju podataka i dokumenata iz stava 5 ovog člana Agencija dostavlja na upoznavanje predsjedniku Vrhovnog suda, odnosno Vijeću sudija Vrhovnog suda.

Član 17

Prikupljanje, obrada, korišćenje i zaštita ličnih i drugih podataka koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Agencije vrši se u skladu sa zakonom.

Vrste evidencija i zbirki podataka, njihov sadržaj, način ustanovljavanja, vođenja, korišćenja i zaštite, na predlog direktora Agencije, utvrđuje Vlada.

Član 18

Agencija je dužna da građanina, na njegov pisani zahtjev, obavijesti da li su preduzimate mjere prikupljanja podataka o njemu i da li Agencija vodi evidenciju njegovih ličnih podataka i da mu, na njegov pisani zahtjev, stavi na uvid dokumenta o prikupljenim podacima. Dokumenti koji se stavljaju na uvid ne mogu da sadrže podatke o službenicima Agencije koji su prikupljali podatke, izvorima podataka, kao ni lične podatke o trećim licima.

Agencija je dužna da odgovori na zahtjev građanina ili stavi na uvid dokumenta iz stava 1 ovog člana u roku do 30 dana od dana prijema zahtjeva.

Agencija nije dužna da postupi u skladu sa stavom 2 ovog člana, ako bi obavještenje otežalo ili onemogućilo izvršenje poslova Agencije ili bi moglo dovesti do ugrožavanja bezbjednosti drugog lica, o čemu će pisano obavijestiti podnosioca zahtjeva u roku od 15 dana.

Agencija je dužna, kad prestanu razlozi iz stava 3 ovog člana, ako to građanin zahtjeva, da postupi u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Član 19

Agencija ostvaruje saradnju sa državnim organima, ministarstvima i organima uprave, u skladu sa propisima i bezbjednosnim standardima utvrđenim propisima, međunarodnim ugovorima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava.

Član 20

Organi iz člana 19 ovog zakona dužni su da Agenciji, na njen zahtjev, dostave podatke i informacije od značaja za bezbjednost Crne Gore.

Agencija daje određene podatke policiji i drugim nadležnim organima koji se odnose na poslove iz njihovog djelokruga.

Policija i drugi nadležni organi dužni su da podatke iz stava 2 ovog člana koriste isključivo u zakonom propisane svrhe radi kojih su im ti podaci dostavljeni.

Član 21

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, "Sl. list CG", br. 20/11)

Član 22

Agencija obavještava javnost o svom radu preko medija ili na drugi odgovarajući način.

Obavješćavanje javnosti se vrši tako da se ne ugrožavaju prava građana, interesi i bezbjednost Crne Gore.

Član 23

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, "Sl. list CG", br. 20/11)

III ORGANIZACIJA

Član 24

Vrste unutrašnjih organizacionih jedinica Agencije i zvanja službenika, na predlog direktora Agencije, utvrđuje Vlada.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije donosi direktor Agencije, uz saglasnost Vlade.

Član 25

Radom Agencije rukovodi direktor Agencije.

Direktora Agencije imenuje i razrješava Vlada, na predlog predsjednika Vlade.

Predlog za imenovanje direktora Agencije Vlada dostavlja Skupštini Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština), radi davanja mišljenja.

Skupština, nakon rasprave u nadležnom radnom tijelu, daje mišljenje.

Direktor Agencije imenuje se na period od pet godina i može biti ponovo imenovan.

Direktor Agencije je za svoj rad i rad Agencije odgovoran Vladi.

Direktor Agencije ne može biti član političke stranke, niti politički djelovati.

U slučaju prestanka funkcije direktoru Agencije prije isteka vremena na koje je imenovan, Vlada može imenovati vršioca dužnosti direktora Agencije najduže na period od šest mjeseci.

Član 26

Direktor Agencije ima ovlašćenja da:

- 1) se stara o zaštiti podataka, sredstava, metoda i izvora podataka od neovlašćenog pristupa;
- 2) daje instrukcije i naloge za rad organizacionim jedinicama i službenicima Agencije;
- 3) odgovara za namjensko korišćenje budžetskih i drugih sredstava Agencije;
- 4) donosi opšte i druge akte neophodne za funkcionisanje Agencije;
- 5) utvrđuje kriterijume za prijem službenika u Agenciju;
- 6) podnosi Vladi izvještaj o radu Agencije;
- 7) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom.

Direktor Agencije, uz saglasnost Vlade, donosi godišnji program rada Agencije.

IV PRAVA I DUŽNOSTI SLUŽBENIKA AGENCIJE

Član 27

Službenik Agencije je samostalan u radu i za svoj rad lično odgovoran.

Službenik Agencije je dužan da poslove i zadatke koji su mu određeni izvršava u skladu sa zakonom, drugim propisom i opštim aktom.

Član 27a

Radni odnos u Agenciji može zasnovati lice koje, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnom organu, ispunjava i sljedeće uslove:

- 1) da nema državljanstvo druge države;
- 2) da nije pravosnažno osuđivano za neko krivično djelo;

- 3) da ne postoji bezbjednosni rizik za zasnivanje radnog odnosa u Agenciji;
- 4) da je psiho-fizički sposoban ako je to neophodno za vršenje određenih poslova u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Postojanje bezbjednosnog rizika utvrđuje se bezbjednosnom provjerom.

Bezbjednosnu provjeru iz stava 2 ovog člana vrši Agencija, uz prethodnu saglasnost kandidata za zasnivanje radnog odnosa.

O postojanju bezbjednosnih rizika Agencija nije dužna da obavještava kandidate.

Psiho-fizičke sposobnosti iz stava 1 tačka 3 ovog člana utvrđuju se u skladu sa aktom direktora Agencije.

Uslove iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana mora ispunjavati i lice koje zasniva radni odnos u Agenciji u svojstvu pripravnika ili je na stručnom osposobljavanju u skladu sa posebnim zakonom.

Član 28

Radni odnos u Agenciji može se zasnovati bez javnog oglašavanja. Radna mjesta koja se popunjavaju bez javnog oglašavanja utvrđuju se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji službeničkih mjesta u Agenciji.

Odluku o zasnivanju radnog odnosa u Agenciji donosi direktor Agencije.

Član 28a

Lice koje zasnuje radni odnos u Agenciji dužno je da, u propisanom roku, položi posebni ispit za rad u Agenciji.

Program i način polaganja ispita iz stava 1 ovog člana utvrđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

Član 28b

Prilikom popune radnih mjesta službenika Agencije za nacionalnu bezbjednost, pored uslova predviđenih članom 27a, pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, osigurava se srazmjerna zastupljenost shodno Ustavu i zakonu.

Član 29

Službenici Agencije ne mogu biti članovi političke stranke, niti politički djelovati.

Član 29a

Službenici Agencije, pored ograničenja u vezi vršenja poslova utvrđenih zakonom kojim se uređuje položaj državnih službenika i namještenika, ne smiju vršiti ni druge poslove, odnosno djelatnosti bez prethodnog odobrenja direktora Agencije.

Službenici Agencije ne smiju, bez prethodnog odobrenja direktora Agencije, javno saopštavati podatke o Agenciji ili iz djelokruga rada Agencije.

Član 30

Službenici Agencije ne mogu vršiti ovlašćenja policije, osim ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom.

Član 31

Službenici Agencije koji u izvršavanju svojih poslova mogu biti posebno izloženi opasnosti po ličnu bezbjednost, zdravlje i život, a koje odredi direktor Agencije, kao i službenici koji obavljaju poslove kontraobavještajne i bezbjednosne zaštite, imaju pravo držanja i nošenja službenog oružja.

Službenici iz stava 1 ovog člana mogu upotrijebiti službeno oružje samo u nužnoj odbrani i krajnjoj nuždi u skladu sa Krivičnim zakonikom.

Službenici iz stava 1 ovog člana moraju biti posebno osposobljeni za držanje, nošenje i upotrebu službenog oružja.

Program osposobljavanja i postupak provjere znanja o postupanju prilikom držanja, nošenja i upotrebe službenog oružja utvrđuje direktor Agencije.

Držanje, nošenje i način postupanja sa službenim oružjem bliže uređuje Vlada.

Član 32

Službenici koji vrše poslove iz člana 6 ovog zakona su ovlašćeni službenici Agencije.

Ovlašćenim službenicima iz stava 1 ovog člana izdaje se službena legitimacija.

Oblik i sadržaj službene legitimacije utvrđuje direktor Agencije.

Član 33

Po potrebi službe, službenik Agencije može biti raspoređen na drugo radno mjesto, u istoj ili drugoj organizacionoj jedinici, u istom ili drugom mjestu rada.

Rješenje o raspoređivanju donosi direktor Agencije.

Na osnovu sporazuma direktora Agencije i starješine drugog državnog organa, službenik Agencije može biti privremeno raspoređen u drugi državni organ.

Član 33a

Službenik Agencije, zbog obavljanja zadataka Agencije, može biti raspoređen na rad u inostranstvo u okviru saradnje sa organima, organizacijama i službama drugih država i međunarodnih organizacija.

Prava i obaveze službenika iz stava 1 ovog člana utvrđuju se aktom direktora Agencije, uz saglasnost Vlade.

Član 34

Zarade i druga primanja službenika Agencije utvrđuju se posebnim aktom, koji donosi direktor Agencije uz saglasnost Vlade, u skladu sa specifičnostima poslova nacionalne bezbjednosti.

Zbog posebne prirode poslova, uslova rada i odgovornosti, službenici Agencije ostvaruju pravo na dodatak na zaradu.

Radna mjesta na kojima se ostvaruje pravo na dodatak na zaradu utvrđuju se aktom iz stava 1 ovog člana.

Rješenje o zaradi, dodacima na zaradu, naknadama i drugim primanjima službenika Agencije donosi direktor Agencije.

Član 34a

Službenicima Agencije, u zavisnosti od prirode poslova koje obavljaju, staž osiguranja računa se u uvećanom trajanju, u skladu sa posebnim propisom.

Član 35

Briše se. (Zakon o zaradama državnih službenika i namještenika, "Sl. list CG", br. 86/09)

Član 36

Službenici Agencije dužni su da za vrijeme rada i po prestanku rada u Agenciji čuvaju tajnost podatka u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 36a

Službenik Agencije je disciplinski odgovoran za povrede dužnosti iz radnog odnosa koje mogu biti lakši ili teži disciplinski prekršaji.

Član 36b

Pored težih disciplinskih prekršaja utvrđenih zakonom kojim se uređuje položaj državnih službenika i namještenika i zakonom kojim se uređuje položaj policijskih službenika, teži disciplinski prekršaj je:

- 1) ponašanje koje šteti ugledu Agencije;
- 2) vršenje drugih poslova, odnosno djelatnosti bez prethodnog odobrenja direktora Agencije;
- 3) postupanje sa službenim oružjem suprotno propisima kojima je uređeno držanje, nošenje i način postupanja sa službenim oružjem službenika Agencije i
- 4) javno saopštavanje podataka o Agenciji ili iz djelokruga rada Agencije, bez prethodnog odobrenja direktora Agencije.

Član 36c

Disciplinska mjera za lakši disciplinski prekršaj je novčana kazna u iznosu do 15% zarade isplaćene za mjesec u kojem je prekršaj počinjen.

Disciplinske mjere za teži disciplinski prekršaj su:

- 1) novčana kazna u iznosu od 20% do 30% zarade isplaćene za mjesec u kojem je prekršaj počinjen, u trajanju do šest mjeseci;
- 2) prestanak radnog odnosa.

Član 36d

Disciplinske mjere za disciplinske prekršaje, na predlog disciplinske komisije, izriče direktor Agencije.

Disciplinsku komisiju imenuje direktor Agencije iz reda službenika Agencije, od kojih su predsjednik i najmanje dva člana diplomirani pravnici.

U disciplinskom postupku protiv službenika Agencije javnost je isključena.

Na pitanja disciplinskog postupka koja nijesu uređena ovim zakonom shodno se primjenjuje zakon kojim se uređuje položaj državnih službenika i namještenika.

Član 36e

Agencija je dužna da u godišnjem izvještaju koji dostavlja nadležnom radnom tijelu Skupštine koje vrši parlamentarnu kontrolu Agencije za nacionalnu bezbjednost u posebnom dijelu dostavi informacije o službenicima protiv kojih je vođen disciplinski postupak.

Član 37

Crna Gora je obavezna da službenicima Agencije i članovima njihovih porodica pruži pravnu i materijalnu pomoć, ako su u obavljanju službenih poslova zadržani, lišeni slobode ili osuđeni van teritorije Crne Gore.

Agencija je obavezna da pomoć iz stava 1 ovog člana i druge oblike zaštite pruži službenicima Agencije, bivšim službenicima i članovima njihove porodice, u slučaju da zbog radne angažovanosti budu dovedeni u opasnost.

Službenik Agencije ne ostvaruje prava iz st. 1 i 2 ovog člana u slučaju prekoračenja ovlašćenja ili zloupotrebe statusa službenika Agencije.

Član 37a

Agencija vodi kadrovsku evidenciju i evidenciju o zaradama koje, pored podataka utvrđenih zakonima kojima se uređuju položaj i zarade državnih službenika i namještenika, sadrže i druge podatke koji su u vezi sa specifičnostima poslova Agencije.

Podaci iz evidencija iz stava 1 ovog člana označavaju se stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Agencija vodi i evidenciju imovine službenika. Sadržaj imovinskog kartona propisuje direktor Agencije.

Član 38

Na položaj, prava, dužnosti i odgovornosti iz radnog odnosa službenika Agencije shodno se primjenjuje zakon kojim se uređuju radni odnosi policijskih službenika i opšti propisi o državnim službenicima, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

V KONTROLA ZAKONITOSTI I EFIKASNOSTI RADA AGENCIJE

Član 39

U Agenciji se vrši kontrola zakonitosti i efikasnosti rada koja se odnosi na:

- 1) zaštitu podataka;
- 2) efikasnost realizacije programa i planova rada;
- 3) primjenu i prekoračenje ovlašćenja;
- 4) finansijsko poslovanje;
- 5) efikasnost izvršenja drugih poslova i zadataka iz nadležnosti Agencije.

Član 40

Kontrolu zakonitosti i efikasnosti rada Agencije vrši specijalni kontrolor za nacionalnu bezbjednost (u daljem tekstu: specijalni kontrolor), u prostorijama Agencije.

Za specijalnog kontrolora može se imenovati lice koje pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnom organu ispunjava i sljedeće uslove, i to da:

- 1) nema državljanstvo druge države;
- 2) nije pravosnažno osuđivano za neko krivično djelo;
- 3) ne postoji bezbjednosni rizik za zasnivanje radnog odnosa u Agenciji;
- 4) ima najmanje pet godina radnog iskustva u sektoru bezbjednosti.

Postojanje bezbjednosnog rizika utvrđuje se bezbjednosnom provjerom koju vrši Agencija, uz prethodnu saglasnost lica iz stava 2 ovog člana.

O postojanju bezbjednosnih rizika Agencija nije dužna da obavještava lice iz stava 3 ovog člana.

Specijalnog kontrolora postavlja i razrješava Vlada na predlog predsjednika Vlade.

Mandat specijalnog kontrolora prestaje prestankom mandata Vlade.

Specijalni kontrolor je za svoj rad odgovoran Vladi.

Specijalni kontrolor ima prava, obaveze i koeficijent zarade savjetnika predsjednika Vlade.

Član 41

Specijalni kontrolor podnosi direktoru Agencije izvještaj o svim pitanjima od značaja za rad Agencije, povredi zakona i drugih propisa, kao i o drugim saznanjima do kojih dođe tokom kontrole i daje preporuke i određuje rok za otklanjanje nedostataka.

U slučaju da se u roku iz stava 1 ovog člana ne otklone uočeni nedostaci, nepravilnosti ili nezakonito postupanje, specijalni kontrolor je o tome dužan da obavijesti Vladu.

Specijalni kontrolor podnosi godišnji izvještaj o izvršenoj kontroli direktoru Agencije, Vladi i nadležnom radnom tijelu Skupštine.

Član 42

Direktor Agencije može, iz razloga zaštite interesa nacionalne bezbjednosti, privremeno prekinuti ili zabraniti specijalnom kontroloru vršenje kontrole ako bi to ozbiljno ugrozilo uspješno sprovođenje aktivnosti Agencije koja je u toku i koja je od posebnog značaja za nacionalnu bezbjednost.

O mjerama iz stava 1 ovog člana direktor Agencije, bez odlaganja, obavještava predsjednika Vlade.

Član 42a

Specijalnom kontroloru prestaje mandat:

- prestankom mandata Vlade;
- na lični zahtjev;
- ako prestane da ispunjava uslove iz člana 40 stav 2 tač. 1 i 3 ovog zakona;
- razrješenjem.

Lice iz stava 1 ovog člana razrješava se, ako:

- je osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora;
- je osuđeno za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje dužnosti u državnom organu;
- na osnovu podataka koje dostavi Vijeće za nacionalnu bezbjednost, Vlada ocijeni da je to lice ugrozilo ili može da ugrozi podatke iz člana 6 ovog zakona.

VI PARLAMENTARNA KONTROLA

Član 43

Parlamentarnu kontrolu rada Agencije vrši Skupština, preko nadležnog radnog tijela.

Agencija podnosi godišnji izvještaj o radu nadležnom radnom tijelu.

Agencija je dužna da, na zahtjev radnog tijela iz stava 1 ovog člana, dozvoli uvid u postupak nadzora iz člana 9 stav 1 tač. 4 i 5 ovog zakona, ukoliko se time ne ugrožava nacionalna bezbjednost.

Agencija ne može dati podatke o identitetu saradnika Agencije, službenika Agencije sa prikrivenim identitetom i drugih lica kojima bi otkrivanje tih podataka moglo da šteti, kao i o bezbjednosnim i obavještajnim izvorima i akcijama koje su u toku.

Član 44

Članovi nadležnog radnog tijela i lica koja učestvuju u radu tog radnog tijela postupaju sa tajnim podacima u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 45

Sjednice nadležnog radnog tijela su zatvorene za javnost.

Predsjednik nadležnog radnog tijela obavještava javnost o radu saglasno zaključcima tog tijela.

Član 46

Nadležno radno tijelo podnosi izvještaj o svom radu Skupštini, najmanje jednom godišnje.

Skupština može odlučiti da se sjednica održi bez prisustva javnosti, u zavisnosti od sadržaja izvještaja iz stava 1 ovog člana.

VII FINANSIRANJE

Član 47

Finansijska sredstva za rad Agencije obezbjeđuju se budžetom Crne Gore.

Dodatna sredstva za posebne namjene, kada je to u interesu nacionalne bezbjednosti, obezbjeđuje Vlada, na predlog Agencije.

Član 48

Za nabavku, održavanje i servisiranje specijalne opreme, službenog oružja i prostorija koje se koriste u radu Agencije ne primjenjuju se propisi o javnim nabavkama.

Način i postupak sprovođenja nabavki iz stava 1 ovog člana bliže se uređuju aktom direktora Agencije.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 49

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 49a

Akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 50

Direktor Agencije će se imenovati u roku od trideset dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akt iz člana 23 stav 2 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana imenovanja direktora Agencije.

Član 51

Agencija će preuzeti službene prostorije, predmete, arhivu, opremu, sredstva za rad i druga sredstva koja je na dan stupanja na snagu ovog zakona koristila Služba državne bezbjednosti Ministarstva unutrašnjih poslova.

Član 52

Agencija će preuzeti službenike Službe državne bezbjednosti Ministarstva unutrašnjih poslova zatečene u Službi na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Raspoređivanje službenika iz stava 1 ovog člana izvršiće se u skladu sa aktom o organizaciji i sistematizaciji službeničkih mjesta u Agenciji.

Službenici Agencije koji ne budu raspoređeni u skladu sa aktom iz stava 2 ovog člana ostvaruju prava po osnovu rada u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Član 52a

Službenicima Agencije koji, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, ne dobiju otpust iz državljanstva druge države prestaje radni odnos.

Član 52b

Službeniku Agencije koji zaključno sa 30. aprilom 2015. godine navrši najmanje 50 godina života i 25 godina staža osiguranja, od kojih najmanje 15 godina efektivno provedenih na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, prestaje radni odnos najkasnije 1. maja 2015. godine.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, službenik Agencije ima pravo na starosnu penziju.

Starosna penzija iz stava 2 ovog člana određuje se na način propisan Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, s tim što se prilikom određivanja ličnog koeficijenta, ako je za službenika Agencije povoljnije, lični koeficijent se utvrđuje na osnovu zarade, odnosno naknade zarade, ostvarene u kalendarskoj godini koja prethodi godini ostvarivanja prava na starosnu penziju.

Iznos starosne penzije određen prema stavu 3 ovog člana, uvećava se za 40%, s tim što ne može biti veći od najvišeg iznosa starosne penzije utvrđene u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Pravo na starosnu penziju primjenom ovog člana može se ostvariti do 1. jula 2015. godine.

Član 52c

Službenik Agencije kojem na lični zahtjev radni odnos prestane do 1. maja 2015. godine, ima pravo na starosnu penziju ukoliko zaključno sa 30. aprilom 2015. godine navrši najmanje 50 godina života i 20 godina staža osiguranja, od kojih najmanje 10 godina efektivno provedenih na poslovima u Agenciji, na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.

U slučaju ostvarivanja prava na starosnu penziju u smislu stava 1 ovog člana, primjenjuju se odredbe člana 52b st. 3, 4 i 5 ovog zakona.

Član 52d

Propis kojim se uređuje djelokrug i organizacija poslova Kabineta predsjednika Vlade Crne Gore uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu zakona.

Član 52e

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije za nacionalnu bezbjednost uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu zakona.

Član 52f

Specijalni kontrolor za nacionalnu bezbjednost imenovaće se u roku od 30 dana od dana usklađivanja propisa iz člana 52d ovog zakona.

Generalni inspektor nastavlja sa radom do imenovanja specijalnog kontrolora za nacionalnu bezbjednost, nakon čega mu prestaje mandat.

Član 53

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

NAPOMENA IZDAVAČA

Danom stupanja na snagu Zakona o izmjenama Zakona i drugih propisa zbog ustavne promjene u nazivu države ("Službeni list Crne Gore", br. 73/10), u zakonima i drugim propisima koji su doneseni prije Ustava Crne Gore:

- naziv: "Republika Crna Gora" zamjenjuje se nazivom: "Crna Gora";
- u nazivu državnih i drugih organa i u nazivu pojedinih akata riječ "Republika" briše se;
- naziv: "republički organ uprave" zamjenjuje se nazivom: "organ državne uprave";
- riječ "republički" zamjenjuje se riječju "državni" ili se briše.